

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Stredná odborná škola, 018 52 Pruské 294
4. Názov projektu	Industry 4.0 – prepojenie teórie s praxou
5. Kód projektu ITMS2014+	312010AIN7
6. Názov pedagogického klubu	Finančná a matematická gramotnosť v bežnom živote - prierezové témy
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	21.09.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	SOŠ Pruské, A 122 učebňa P2
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Ľubica Krpelanová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://www.sospruske.sk/prepojenie-teorie-s-praxou/pedagogicky-klub-financna-a-matematicka-gramotnost-v-beznom-zivote.html?page_id=10543

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová:

tvorba skupín, skupinová práca, rozvoj finančnej a matematickej gramotnosti, rozvoj kľúčových kompetencií, analýza metód skupinovej práce, tvorba Best Practice

Krátka anotácia:

Členovia klubu na stretnutí diskutovali o námetoch na skupinovú prácu žiakov a jej využití v edukácii s cieľom rozvíjať finančnú a matematickú gramotnosť žiakov, ktorá je súčasťou kľúčových kompetencií žiakov. Súčasťou stretnutia bolo aj zdieľanie príkladov dobrej praxe od členov klubu a tvorba praktických úloh na skupinovú prácu.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Hlavné body:

1. Úvod – krátka diskusia k téme, odborná literatúra
2. Námety a témy na skupinovú prácu a jej vplyv na rozvoj finančnej a matematickej gramotnosti žiaka
3. Tvorba inovatívnych didaktických materiálov
4. Diskusia a záver

Téma stretnutia:

Námety a témy na skupinovú prácu a jej vplyv na rozvoj finančnej a matematickej gramotnosti žiaka.

Členovia na klube diskutovali ako správne tvoriť skupiny. Ak má byť skupina nositeľkou nových vedomostí, musí byť utvorená tak, aby podporovala aktivitu žiakov. V živote žiakov možno každodenne pozorovať tzv. prvotné neformálne (spontánne) utváranie skupín (priateľstiev). Neskôr začínajú prevažovať rovnaké ciele, záujmy, perspektívy a pod. Ide tu o tzv. funkcionálne vzťahy, ktoré odrážajú vzťahy medzi žiakmi. Zámerne utvorené skupiny sa nazývajú formálne. Pri formálnom utváraní skupiny sa učiteľ môže opierať o viaceré kritériá.

Kritérium kompenzácie (náhrady)– skupiny sú utvorené tak, aby pomer dobrých a slabších žiakov bol vyrovnaný, alebo aby v skupine bol jeden dobrý žiak okolo ktorého sa zoskupia slabší žiaci. Vhodné je aj zoskupenie okolo žiaka, ktorý vyniká istými vlastnosťami alebo požadovanými zručnosťami.

Kritérium diferencovanej kooperácie (spolupráce)– znamená zoskupenie žiakov rozličných sklonov, schopností, zručností okolo istého problému. Tým, že žiaci sa vyznačujú rôznou úrovňou schopností, dochádza pri riešení problémov a úloh k vzájomnej spolupráci. Utvorenie skupiny podľa tohto kritéria je predpokladom dobrej aktivity, pretože umožňuje každému žiakovi sa aktívne prejavovať pri práci.

Kritérium rovnosti mentálnej úrovne– je to tendencia zoskupovania žiakov, ktorí prevyšujú priemer triedy (môže ísť aj o skupiny podpriemerných žiakov). Skupina utvorená podľa tohto kritéria (často ide o spontánnu skupinu) vyhovuje len niektorým žiakom. Nevytvára podmienky pre dynamiku práce. Dobrí žiaci nemusia pracovať v skupine, slabší alebo slabí žiaci by nemuseli byť schopní vyriešiť zadané úlohy. Treba poznamenať, že za istých okolností možno pracovať aj s takto vytvorenými skupinami. Ide o prepojenie skupinového a diferencovaného vyučovania.

Kritérium rovnakých špeciálnych schopností– je podobné ako predchádzajúce, viaže sa na niektoré špecifické vyučovacie oblasti – aranžovanie, kreslenie, modelovanie, práca s rôznym materiálom a pod.

Kritérium funkcionálnej homogénosti– prevláda pri spontánnom zoskupovaní a preskupovaní žiakov. Žiaci sa zoskupujú podľa rovnakých schopností, rovnakého tempa práce a pod.

Skupina môže mať podľa potreby a konkrétnej aktivity na hodine tri až sedem členov, čo je optimálne pre prácu v skupine aj z vekového hľadiska..

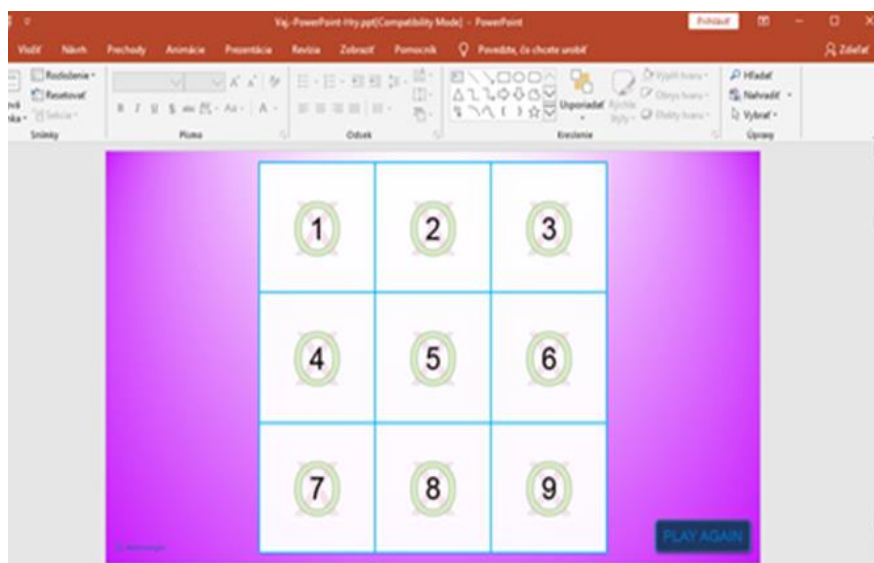
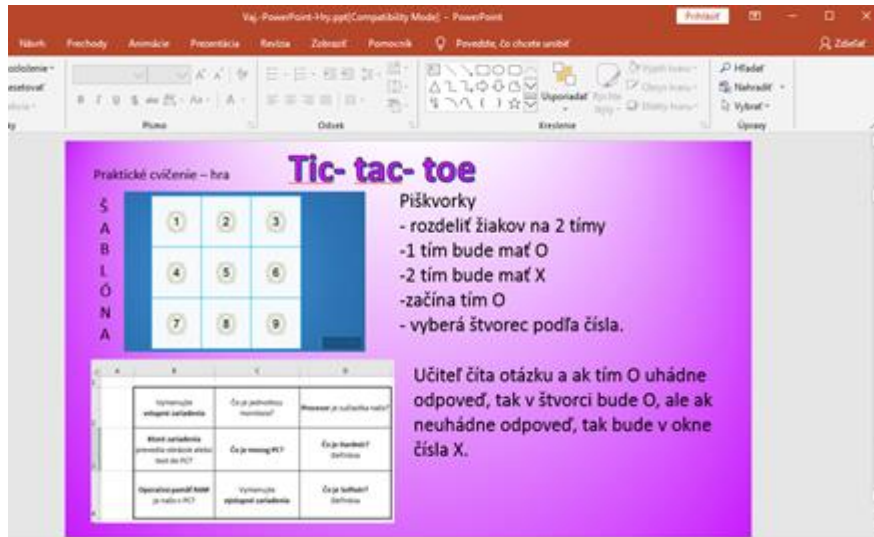
Skupinová práca môže byť využitá v ktorejkoľvek etape vyučovacieho procesu:

- **Môže mať prípravný (motivačný) charakter** – žiaci v skupinách skúmajú učivo, ktoré bude preberané, pripravujú potrebný materiál k učivu atď.
- **Môže slúžiť na vytváranie nových vedomostí a zručností žiakov** – žiaci riešia úlohy a problémy, navzájom si vysvetľujú postupy, pracujú s literatúrou a inými pomôckami, formulujú definície, hľadajú vzťahy atď. Učiteľ nevysvetľuje, ale radí a pomáha skupinám.
- **Môže byť využitá na uplatňovanie vedomostí v iných zmenených situáciách alebo na aplikáciu vedomostí (napr. v dielni, pri zhotovovaní pomôcky a pod.)** – až po vysvetlení

učiva učiteľom začínajú žiaci pracovať v skupinách.

- **Môže mať charakter upevňovania, prehlbovania, preverovania vedomostí žiakov** – možno uplatniť na začiatku alebo pred koncom hodiny. Môže v nej ísť o opakovanie učiva väčšieho tematického celku, zaraďovanie poznatkov do systému prebraného učiva, spoločné vypracovanie úlohy, ktorá má preveriť vedomosti žiakov a pod. Skupinové vyučovanie je možné využiť len časť hodiny, inokedy celú hodinu, čo závisí od cieľov hodiny, od učiva a pod.

Ukážka z BestPractice: Námety na využitie skupinovej práce na informatike

13. Závěry a odporúčania:

V skupinovom vyučovaní je veľké množstvo variácií a kombinovania jednotlivých druhov činností žiakov. Podstatné je, aby činnosti a úlohy boli pre žiakov didakticky zodpovedne pripravené, aby zabezpečovali zdôrazňovanú kooperáciu žiakov, konštruktívne a kritické myslenie, aby práca v skupinách nebola rivalitou, pre ktorú je charakteristická nízka úroveň interakcií žiakov, nezáujem o činnosti, nízka úroveň vzájomnej akceptácie, nezáujem o kooperáciu a pod., ale naopak, aby činnosť skupiny bola naozaj kooperatívna, pre ktorú je charakteristická vysoká úroveň interakcie, vzájomné rešpektovanie názorov, vzájomná úcta, efektívna komunikácia, rešpektovanie a aj využívanie názorov spolužiakov, záujem na deľbe práce v skupine a pod.

Všetky formy učenia sú optimálne vtedy, ak dochádza k rôznorodým interakciám (Turek, I., 2008, s. 392). Žiak a vôbec človek sa veľmi veľa naučí v spolupráci s inými, čo je potrebné implementovať aj do reálnej edukačnej praxe. Pri skupinovej práci odporúčame mať na zreteli nasledovné:

- je dôležité, aby členovia skupiny chceli spolupracovať, mali záujem na dosiahnutí a splnení stanovených cieľov,
- v skupine musí byť komunikácia, pri ktorej dochádza k výmene názorov, prostredie musí byť také, aby v ňom prevládala vzájomná dôvera, akceptovanie názorov a pod.,
- veľkosť skupiny by nemala byť väčšia ako sedem žiakov, pri väčšom počte sa koordinácia práce v skupine stáva zložitejšou a ťažšie sa zabezpečuje koordinácia spolupráce,
- treba dbať na to, aby činnosti v skupine boli správne rozdelené medzi všetkých členov,
- to isté možno vzťahovať aj na zabezpečenie dynamiky práce v skupine,
- správne rozdelené úlohy, primerané úlohy a ich riešenie majú vplyv aj na motiváciu žiakov do činnosti,
- pri dobre organizovanom skupinovom vyučovaní si možno ani neuvedomujeme, že ono odstraňuje alebo významne znižuje stresové situácie žiakov, ktoré sú niekedy pozorovateľné v klasickom vyučovaní.

Uvádžame aj niektoré úskalía skupinovej práce, ktoré treba mať na zreteli:

- Uvedené vyučovanie je časovo náročnejšie. Na rozdiel od tradičného, učiteľ nesprostredkúva hotové vedomosti, ale žiaci sa k nim dopracúvajú. Táto skutočnosť si vyžaduje starostlivú a tvorivú prípravu učiteľa.
- Skupinová práca má značný potenciál v činnostiach žiakov, ale treba mať na zreteli, aby nedochádzalo k preťaženiu žiakov, potom bude výsledok celkom iný, ako sme predpokladali.
- Aj keď si žiaci dobre rozumejú a skupina je dobre zostavená, občas dochádza k nežiaducim prejavom niektorých žiakov – môžu sa cítiť v skupine zbytoční, preťažení, majú pocit, že „pracujú za iných“.
- Niektorí žiaci môžu mať tendenciu vyniknúť, preto nemajú záujem spolupracovať s ostatnými, ponáhľajú sa s prácou, nezdržujú sa s ostatnými.

Uvedené úskalía sme uviedli ako úlohy učiteľa všimnúť si možné sprievodné javy uvedeného vyučovania.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Ľubica Krpelanová
15. Dátum	21.09.2022
16. Podpis	Ochrana osobných údajov
17. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Jozef Hudec
18. Dátum	22.09.2022
19. Podpis	Ochrana osobných údajov